

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 17 lutego 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000, w postaci geograficznych punktów ich załamania określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony zawiera załącznik nr 3 do zarządzenia.

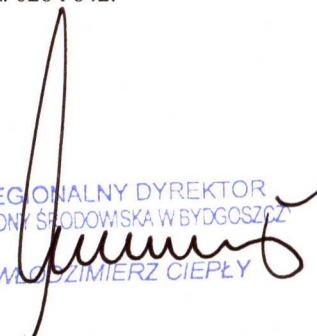
§ 5. Cele działań ochronnych zawiera załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WŁODZISŁAW CIEPŁY

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 17 lutego 2014 r.

Opis granic obszaru Natura 2000 w postaci geograficznych punktów ich załamania

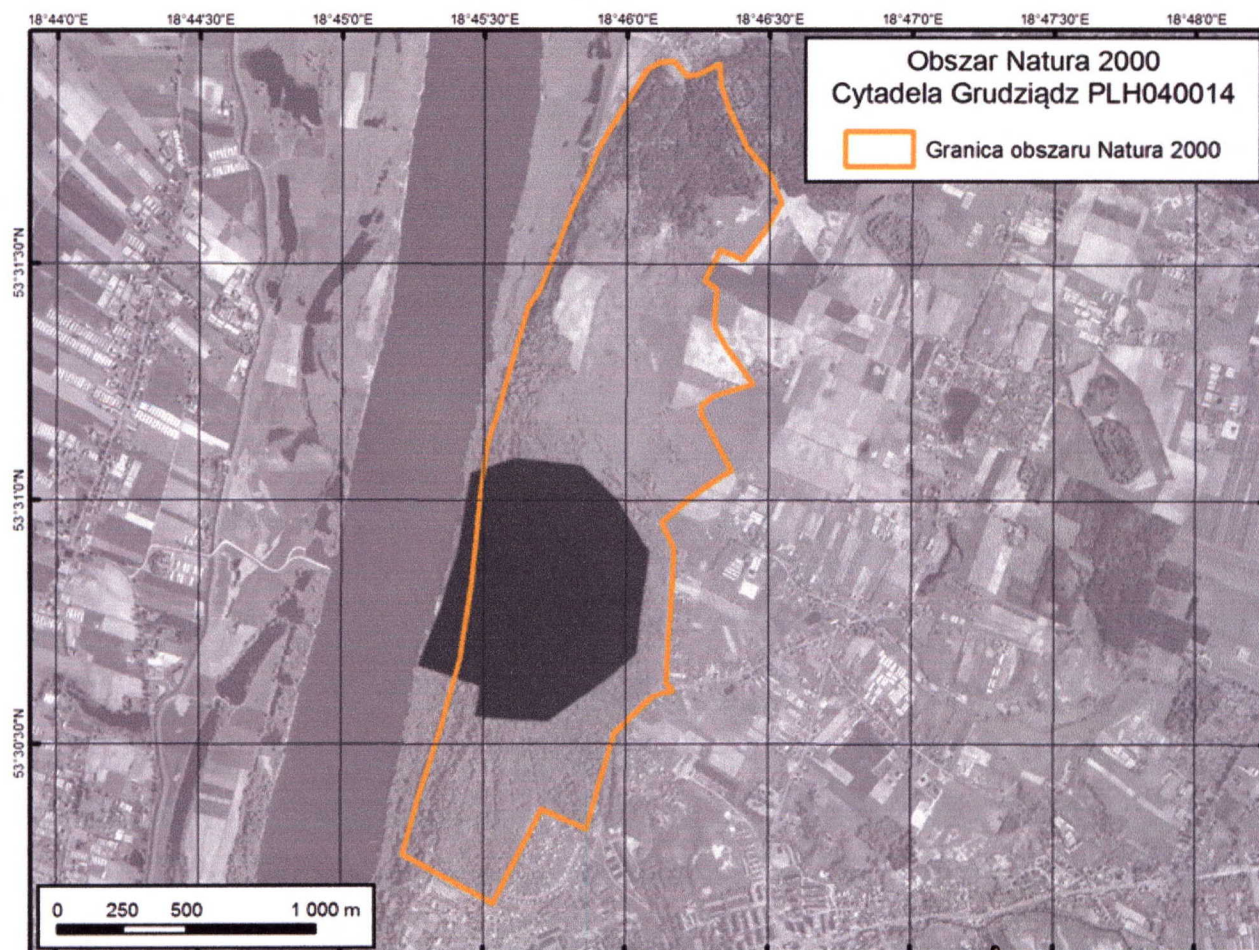
Granice obszaru Natura 2000 opisuje warstwa wektorowa shp obejmująca współrzędne geograficzne punktów załamania granic (PL-1992), które posiadają następujące wartości:

Nr	PL-1992	
	X	Y
1	484717,49	627752,93
2	484714,15	627690,34
3	484709,82	627621,48
4	484706,74	627572,17
5	484704,70	627542,04
6	484701,77	627512,12
7	484699,73	627482,29
8	484698,19	627452,33
9	484697,06	627422,47
10	484694,32	627392,75
11	484692,89	627362,90
12	484690,89	627327,16
13	484688,42	627303,14
14	484710,49	627280,72
15	484715,03	627271,49
16	484689,60	627266,50
17	484686,68	627265,89
18	484637,14	627249,68
19	484618,38	627233,01
20	484599,99	627215,83
21	484581,82	627198,84
22	484563,66	627181,95
23	484541,98	627161,16
24	484511,48	627132,52
25	484508,19	627129,31
26	484486,42	627108,42
27	484378,70	626737,54
28	484204,49	626814,60
29	484016,87	626456,12
30	483791,80	626573,92
31	483664,21	626640,70
32	483729,18	626871,27
33	483815,14	627129,17
34	483889,31	627398,87
35	483934,82	627685,42
36	483970,22	628014,11
37	483995,50	628209,64
38	484000,26	628224,09
39	484042,92	628351,41
40	484064,37	628437,24
41	484154,49	628754,81
42	484201,70	628823,48
43	484317,57	629111,01
44	484381,95	629248,34
45	484429,15	629359,92
46	484506,40	629492,96
47	484617,98	629668,91
48	484665,19	629694,66
49	484720,98	629698,95
50	484772,48	629643,16
51	484815,39	629647,45
52	484899,44	629689,55
53	484902,68	629608,03
54	484935,55	629510,12
55	485004,22	629364,21
56	485094,34	629261,21
57	485137,26	629153,93
58	485081,47	629055,22
59	484987,05	628935,06
60	484901,22	628973,68
61	484841,14	628853,52
62	484888,35	628819,19
63	484879,76	628737,85
64	484879,76	628673,27
65	484922,68	628596,03
66	485025,68	628450,11
67	484875,47	628402,91
68	484828,27	628364,28
69	484828,27	628321,37
70	484944,14	628111,08
71	484780,15	628001,04
72	484673,26	627908,79
73	484720,84	627815,53
74	484717,49	627752,93

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
WŁODZIMIERZ CIEPLIY

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 17 lutego 2014 r.

Mapa obszaru Natura 2000

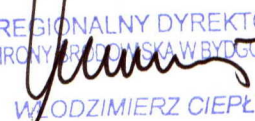

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
Włodzimierz Ciepły
WŁODZIMIERZ CIEPŁY

Załącznik Nr 3 do Zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 17 lutego 2014 r.**Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony**

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
1.	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	G05.04 wandalizm	B02.02 wycinka lasu; E01.03 zabudowa rozproszona; M01.01 zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych); E06.02 odbudowa, remont budynków; F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo; G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku; G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	Istniejącym zagrożeniem w całym obszarze jest wandalizm, który obecnie zaznacza się w części niezabezpieczonej obszaru tzn. w obrębie działu rogowego na obszarze podmiejskim. Potencjalne zagrożenie stanowi wycinka lasu, zadrzewień i zakrzewień (w tym również samosiewów) na terenie obszaru oraz presja ze strony zabudowy rozproszonej na tym obszarze, powodujące pogorszenie warunków migracji nietoperzy. Niekorzystne zmiany mikroklimatu (w szczególności gwałtowne) wiążą się z pogorszeniem warunków zimowania - hibernacji nietoperzy. Remonty budynków (oraz związana z tym możliwa zmiana użytkowania) stanowią zagrożenie w przypadku nieuwzględnienia biologii gatunku oraz konieczności zachowania schronień zimowych. Jednocześnie zagrożeniem nie są prace mające na celu utrzymanie obecnego stanu technicznego (uwzględniające występowanie gatunku i zachowanie schronień). Potencjalnym zagrożeniem (związanym z wandalizmem) jest chwytanie oraz zabijanie osobników nietoperzy. Potencjalne zagrożenie stanowić może również niekontrolowana lub intensywna turystyka (zwiedzanie korytarzy zajmowanych przez zimujące nietoperze) w okresie hibernacji.
2.	1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	G05.04 wandalizm	B02.02 wycinka lasu; E01.03 zabudowa rozproszona; M01.01 zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych); E06.02 odbudowa, remont budynków; F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo; G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku; G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	Istniejącym zagrożeniem w całym obszarze jest wandalizm, który obecnie zaznacza się w części niezabezpieczonej obszaru tzn. w obrębie działu rogowego na obszarze podmiejskim. Potencjalne zagrożenie stanowi wycinka lasu, zadrzewień i zakrzewień (w tym również samosiewów) na terenie obszaru oraz presja ze strony zabudowy rozproszonej na tym obszarze, powodujące pogorszenie warunków migracji nietoperzy. Niekorzystne zmiany mikroklimatu (w szczególności gwałtowne) wiążą się z pogorszeniem warunków zimowania - hibernacji nietoperzy. Remonty budynków (oraz związana z tym możliwa zmiana użytkowania) stanowią zagrożenie w przypadku nieuwzględnienia biologii gatunku oraz konieczności zachowania schronień zimowych. Jednocześnie zagrożeniem nie są prace mające na celu utrzymanie obecnego stanu technicznego (uwzględniające występowanie gatunku i zachowanie schronień). Potencjalnym zagrożeniem (związanym z wandalizmem) jest chwytanie oraz zabijanie osobników nietoperzy. Potencjalne zagrożenie stanowić może również niekontrolowana lub intensywna turystyka (zwiedzanie korytarzy zajmowanych przez zimujące nietoperze) w okresie hibernacji.
3.	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	G05.04 wandalizm	B02.02 wycinka lasu; E01.03 zabudowa rozproszona; M01.01 zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych); E06.02 odbudowa, remont budynków; F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo; G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku; G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	Istniejącym zagrożeniem w całym obszarze jest wandalizm, który obecnie zaznacza się w części niezabezpieczonej obszaru tzn. w obrębie działu rogowego na obszarze podmiejskim. Potencjalne zagrożenie stanowi wycinka lasu, zadrzewień i zakrzewień (w tym również samosiewów) na terenie obszaru oraz presja ze strony zabudowy rozproszonej na tym obszarze, powodujące pogorszenie warunków migracji nietoperzy. Niekorzystne zmiany mikroklimatu (w szczególności gwałtowne) wiążą się z pogorszeniem warunków zimowania - hibernacji nietoperzy. Remonty budynków (oraz związana z tym możliwa zmiana użytkowania) stanowią zagrożenie w przypadku nieuwzględnienia biologii gatunku oraz konieczności zachowania schronień zimowych. Jednocześnie zagrożeniem nie są prace mające na celu utrzymanie obecnego stanu technicznego (uwzględniające występowanie gatunku i zachowanie schronień). Potencjalnym zagrożeniem (związanym z wandalizmem) jest chwytanie oraz zabijanie osobników nietoperzy. Potencjalne zagrożenie stanowić może również niekontrolowana lub intensywna turystyka (zwiedzanie korytarzy zajmowanych przez zimujące nietoperze) w okresie hibernacji.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WŁODZIMIERZ CIEPLÝ

Załącznik Nr 4 do Zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 17 lutego 2014 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Utrzymanie obecności populacji. Poprawa warunków siedliskowych do oceny FV poprzez podniesienie wskaźnika „Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy” do poziomu FV.
2.	1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	Utrzymanie obecności populacji. Poprawa warunków siedliskowych do oceny FV poprzez podniesienie wskaźnika „Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy” do poziomu FV.
3.	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV (nie mniej niż 150 osobników). Poprawa warunków siedliskowych do oceny FV poprzez podniesienie wskaźnika „Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy” do poziomu FV.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
WŁODZIMIERZ CIEPLÝ

Załącznik Nr 5 do Zarządzenia

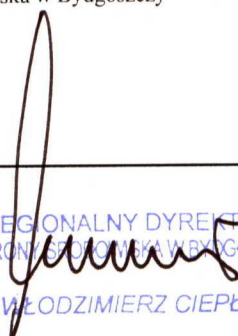
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 17 lutego 2014 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Działania związane z ochroną czynną			
1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , 1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> , 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Powstrzymanie degradacji obiektu oraz wandalizmu poprzez zabezpieczenie dzieła rógowego przed niekontrolowanym wstępem ludzi (montaż krat lub litych zabezpieczeń) z jednoczesnym pozostawieniem przestrzeni dla wlotu nietoperzy oraz usuwanie w miarę potrzeb zadrzewień i zakrzewień, niszczących obiekt Cytadeli. Konieczna jest kontynuacja działań z zakresu utrzymania stanu technicznego obiektu Cytadeli (celem nie pogorszenia warunków zimowania oraz dostępności siedlisk). W przypadku dalszego pogarszania się stanu technicznego obiektu (głównie korytarzy) w przyszłości konieczne może być podjęcie działań remontowych, których zakres i sposób prowadzenia musi uwzględniać biologię gatunku. Nie przewiduje się konieczności prowadzenia działań remontowych (z uwagi na nietoperze) w perspektywie 10 lat.	obszar Natura 2000	właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , 1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> , 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	1. W przypadku udostępnienia rekreacyjnego i turystycznego obiektów (w zakresie korytarzy i pomieszczeń wykorzystywanych przez nietoperze) stosować się do następujących zasad: nie zwiększać poziomu dotychczasowego wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego korytarzy i pomieszczeń zabytkowej Cytadeli (niewykorzystywanych użytkowo) w okresie od 1 października do 31 marca (docelowo, po uzupełnieniu stanu wiedzy, kluczowe dla zimowania odcinki i fragmenty Cytadeli należy w ww. okresie zamknąć dla zwiedzających), w ciągu całego roku nie wykorzystywać pochodni w czasie zwiedzania korytarzy i obiektów wykorzystywanych przez nietoperze, w ciągu całego roku nie umieszczać świeczek i innych przedmiotów powodujących zanieczyszczenie lub zamknięcie otworów zajmowanych przez nietoperze w czasie hibernacji, istniejące (oraz ewentualne nowe) oświetlenie wewnątrz części obiektów zajmowanych przez nietoperze na potrzeby zwiedzających wykorzystywać wyłącznie w okresie od 1 kwietnia do 30 września, nie oświetlać dodatkowo bryły zewnętrznej obiektów zajmowanych przez nietoperze w okresie zimowania nietoperzy (od 1 października do 31 marca). Zalecane jest wykonanie i ustawienie tablicy informacyjnej o ww. warunkach wykorzystania turystycznego na terenie obiektu. 2. Utrzymanie otworów wlotowych nietoperzy w obiekcie Cytadeli, niestosowanie sztucznego oświetlenia tych otworów oraz całego dzieła rógowego (miejsce nalatywania nietoperzy). 3. Zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień (w tym samosiewów) na terenie obszaru Natura 2000, w tym poza obiektem Cytadeli. Działanie to nie dotyczy usuwania drzew i krzewów, powodujących niszczenie obiektu Cytadeli, np. poprzez przerastanie korzeniami korony obiektu.	obszar Natura 2000	właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych.			
1308 mopek	Określenie stanu populacji i siedliska (zgodnie	obszar Natura	Regionalny Dyrektor Ochrony

<i>Barbastella barbastellus</i>	z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska), a także tendencji zmian. Monitoring coroczny. W terminie od 1 stycznia do 15 lutego należy wykonać przynajmniej jedną kontrolę (optymalnie 2 kontrole).	2000. Stanowiska monitoringowe o współrzędnych geograficznych: N 53°30'39,946" E 18°45'47,648"; N 53°30'41,942" E 18°45'56,176"; N 53°30'47,669" E 18°45'56,382"; N 53°30'23,083" E 18°45'29,361". W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest tworzenie nowych stanowisk monitoringu.	Środowiska w Bydgoszczy
1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	Określenie stanu populacji i siedliska (zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska), a także tendencji zmian. Monitoring coroczny. W terminie od 1 stycznia do 15 lutego należy wykonać przynajmniej jedną kontrolę (optymalnie 2 kontrole).	obszar Natura 2000. Stanowiska monitoringowe o współrzędnych geograficznych: N 53°30'40,938 E 18°45'48,947"; N 53°30'43,147" E 18°45'57,830"; N 53°30'49,015" E 18°45'57,798"; N 53°30'24,076" E 18°45'30,778". W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest tworzenie nowych stanowisk monitoringu.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Określenie stanu populacji i siedliska (zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska), a także tendencji zmian. Monitoring coroczny. W terminie od 1 stycznia do 15 lutego należy wykonać przynajmniej jedną kontrolę (optymalnie 2 kontrole).	obszar Natura 2000. Stanowiska monitoringowe o współrzędnych geograficznych: N 53°30'41,075" E 18°45'46,693"; N 53°30'43,213" E 18°45'55,220"; N 53°30'49,010" E 18°45'55,070"; N 53°30'24,213" E 18°45'28,643". W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest tworzenie nowych stanowisk monitoringu.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony			
1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , 1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> , 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat stanu zachowania oraz występowania populacji w obrębie całego obiektu, w tym rozpoznanie i wyznaczenie korytarzy oraz odcinków korytarzy istotnych dla zimowania nietoperzy w granicach obszaru, w tym miejsc zimowania, koncentracji jesiennych oraz wlotu do obiektu.	obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WŁODZIMIERZ CIEPLÝ

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014 jest dokumentem planistycznym sporządzonym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy obwieszczeniem znak: WPN.6320.2.2011.BKW z dnia 12 sierpnia 2011 r. poinformował o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014. Następnie obwieszczeniem znak: WPN.6320.3.2012.BKW z dnia 31 października 2012 r. ww. organ zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu. W trakcie procesu planistycznego w Urzędzie Miejskim w Grudziądzu w dniach 23 listopada 2012 r. oraz 31 października 2013 r. przeprowadzono spotkania dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) w dniu 6 grudnia 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy obwieszczeniem znak: WPN.6320.25.2013.BKW poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014.

W związku z udziałem społeczeństwa Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska pismem z dnia 20 grudnia 2013 r., znak: DON-WP.082.1.156.2013.jb, DON-WP.082.1.157.2013.jb, DON-WP.082.1.158.2013.jb przekazała uwagi wskazujące na: konieczność korekty nazwy układu współrzędnych dla punktów załamania granic obszaru Natura 2000, sprecyzowanie wielkości populacji mopka oraz nocka dużego w ustalonych celach ochrony, korektę w zakresie podmiotu odpowiedzialnego za realizację działań ochronnych, modyfikację struktury tabeli określającej działania ochronne oraz działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, a także zasadność wykonania tablicy informacyjnej przedstawiającej warunki zwiedzania obiektu. Ww. uwagi uwzględniono. Jednocześnie w przypadku mopka, z uwagi na stwierdzoną zmienność liczebności zimujących osobników (zarówno w jednym sezonie, jak i w różnych okresach zimowania) tzn. od 1 do 10 osobników, jako cel ochrony przyjęto utrzymanie obecności tego gatunku (i nie określano minimalnej wielkości populacji), co jest zgodne z przedstawioną opinią Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy Uchwałą Nr 27/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. Regionalna Rada Ochrony Przyrody wskazała, że z uwagi na niewielką i zmienną liczebność mopka, jako cel ochrony należy uznać utrzymanie jego populacji (wraz z poprawą warunków siedliskowych). Projekt przedmiotowego zarządzenia, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206 z późn. zm.), został uzgodniony z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim pismem z dnia 5 lutego 2014 r., znak: WSRRW.II.710.4.2014.

Obszar Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014 obejmuje kompleks umocnień pochodzących z drugiej połowy XVIII w. W jej skład wchodzi zespół potężnych i rozległych budowli obronnych zbudowanych z cegły i kamienia. Część podziemna obfituje w korytarze i chodniki minerskie. Ogólna długość wszystkich budowli wynosi (wg planów z 1840 r.) 12,7 km. Obszar powiązany funkcjonalnie z korytarzem ekologicznym, jaki stanowi rzeka Wisła. Ponadto związany jest również z korytarzami migracji lokalnej nietoperzy. Jest to jedno z największych znanych zimowisk nietoperzy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014 są mopek, nocek duży oraz nocek łydkowłosy, których zimowanie stwierdzono w granicach obszaru Natura 2000.

Główne zagrożenie dla populacji zimujących ww. gatunków nietoperzy to wandalizm, zaznaczający się w części niezabezpieczonej obszarze tzn. w obrębie dzieła rogowego na obszarze podmiejskim. Jako zagrożenia potencjalne wskazano wycinkę lasu, zadrzewień i zakrzewień w obszarze Natura 2000 oraz presję ze strony

zabudowy rozproszonej, co może pogarszać warunki migracji nietoperzy i połączenia zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi. Zagrożenia potencjalne stanowią również zmiany warunków mikroklimatycznych (powodujące pogorszenie warunków zimowania) oraz odbudowa lub remont obiektu, nieuwzględniające biologii przedmiotów ochrony i konieczności zachowania ich siedlisk. Potencjalnym zagrożeniem (związanym z wandalizmem) jest chwytnie oraz zabijanie osobników nietoperzy. Potencjalne zagrożenie stanowić może również niekontrolowana lub intensywna turystyka (zwiedzanie korytarzy zajmowanych przez zimujące nietoperze) w okresie hibernacji.

W związku z powyższym określono zadania ochronne, związane z powstrzymaniem degradacji obiektu umocnień Cytadeli oraz zabezpieczeniem dzieła rogowego przed nieupoważnionym wstępem ludzi. Określono również działania w zakresie dostosowania wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego, utrzymania miejsc wlotowych nietoperzy oraz zachowania zadrzewień i zakrzewień, służących połączeniom ekologicznym zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi. Wskazano również na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony oraz prowadzenia monitoringu populacji ww. gatunków zimujących w obszarze Natura 2000.

Utrzymanie populacji i siedlisk mopka, nocka dużego i nocka łydkowłosego, jako przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014 będzie wymagało podjęcia działań ochronnych. Działania ochronne mają na celu ochronę zarówno populacji ww. gatunków, jak i istotne poprawienie stanu ich siedlisk. Wdrożenie planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014, w tym poniesienie kosztów finansowych związanych z realizacją działań ochronnych, określonych niniejszym planem zadań ochronnych, w konsekwencji pozwoli na utrzymanie oraz poprawę stanu siedlisk mopka, nocka dużego i nocka łydkowłosego, a tym samym wypełnienie wymogu zachowania w stanie niepogorszonym obszaru Natura 2000.

W trakcie opracowywania planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby określenia wskazań dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych do dokumentów, zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.).

Informacje zgromadzone na potrzeby niniejszego planu zadań ochronnych są wystarczające dla prawidłowego zaplanowania działań ochronnych. Mając powyższe na uwadze nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Cytadela Grudziądz PLH040014.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA I LEŚNICTWA
WŁODZIMIERZ CIEPŁY